



2016–2025-YILLARDA YANGI O'ZBEKISTON G'OYASI VA YOSHLAR MADANIYATI MILLIY RIVOJLANISH PARADIGMASI SIFATIDA

Abdiyev G'ayrat Ergashevich,

falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

g.abdiyev@edu.uz

MAQOLA HAQIDA

Qabul qilindi: 12-yanvar 2026-yil

Tasdiqlandi: 15-yanvar 2026-yil

Jurnal soni: 17

Maqola raqami: 74

DOI: <https://doi.org/10.54613/ku.v17i.1425>

KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА/

KEYWORDS

siyosat, yoshlar, jamiyat, davlat, inson
qadri, boshqaruv, inson, madaniyat,
islohot, siyosiy ong, axloq.

ANNOTATSIYA

Maqolada 2016–2025-yillarda “Yangi O'zbekiston” g'oyasining yoshlar madaniyatidagi aks etish mexanizmlarini milliy rivojlanish paradigmasi doirasida tahlil qiladi. Yangi O'zbekiston yoshlari siyosiy ongini yuksaltirishga qaratilgan falsafiy qarashlarning jamiyat taraqqiyotida tutgan o'zni zamonaviy ilm-fan yutuqlari asosida ochib berilgan. Unda yoshlar davlat boshqaruvida o'zlarining faolligi bilan o'zgarayotgan jamiyatdagi islohotlarda islohotchiga aylanishi, bugungi davrning ruhini siyosiy jihatdan ifodalashlari falsafiy tarzda tadqiq etilgan.

Kirish. 2016–2025-yillar oralig'i O'zbekiston jamiyatida modernizatsion jarayonlarning jadallashuvi, ijtimoiy institutlar faoliyatining qayta muvofiqlashuvi hamda madaniy hayotning yangi kommunikativ shakllar bilan boyishi bilan tavsiflanadi. Mazkur davrni tahlil qilishda “Yangi O'zbekiston” g'oyasi ko'pincha normativ yo'nalish beruvchi, rivojlanish maqsadlarini semantik jihatdan birlashtiruvchi ideatsion konstruksiya sifatida ko'riladi. Biroq ushbu g'oya real ijtimoiy tajribada, ayniqsa yoshlar qatlamining kundalik madaniy amaliyotlarida qanday mexanizmlar orqali “ishlaydi”, qanday qiymatlarni tartiblaydi va qaysi institutsional kanallar orqali legitimlashadi degan savollar ilmiy adabiyotlarda yetarli darajada aniqlashtirilmagan. Shuningdek, yoshlar madaniyatini faqat submadaniyatlar yoki bo'sh vaqt amaliyotlari doirasida cheklab talqin qilish uni milliy rivojlanish paradigmasining faol elementi sifatida ko'rishga xalaqit beradi. Shu sababli, mazkur maqola yoshlar madaniyatini g'oyaviy, institutsional va kommunikativ o'zgarishlar kesishgan nuqtada tahlil qilish zaruratidan kelib chiqadi.

Tadqiqot muammosi shundan iboratki, “Yangi O'zbekiston” g'oyasi ko'pincha umumiy modernizatsion shiorlar yoki strategik maqsadlar majmuasi sifatida tasvirlanadi, yoshlar madaniyatidagi konkret transformatsiyalar esa fragmentar empirik kuzatuvlarga tayanib izohlanadi. Natijada g'oya va madaniyat o'rtasidagi aloqadorlik “ta'sir” va “aks” kabi bir yoqlama tushunchalar bilan ifodalaniib, o'zaro ishlab chiqish, moslashish va qayta talqin qilish jarayonlari e'tibordan chetda qoladi. Ilmiy bo'shliq, avvalo, paradigmatic yondashuvning sust qo'llanishida ko'rinadi: milliy rivojlanish paradigmasi doirasida g'oya, institut va yoshlar madaniyati o'rtasidagi munosabatlarning konseptual modeli kam ishlab chiqilgan. Ikkinchi bo'shliq esa diskurs va amaliyot munosabatini uyg'un tahlil qilish yetishmasligidadir, chunki yoshlarga oid madaniy jarayonlar bugun raqamli kommunikatsiya, ta'lim, mehnat bozori, kreativ industriyalar va mahalla institutining o'zaro kesishgan maydonida shakllanadi.

Adabiyotlar tahlili. 2016–2025-yillarda “Yangi O'zbekiston” g'oyasining yoshlar madaniyatida namoyon bo'lishini milliy rivojlanish paradigmasi sifatida tushuntiruvchi konseptual-analitik modelni asoslash va uning asosiy komponentlarini tizimlashtirishdan iborat. Ushbu maqsad quyidagi vazifalar orqali ochib beriladi: birinchidan, paradigmatic tahlil uchun zarur bo'lgan nazariy tayanch tushunchalarni aniqlashtirish; ikkinchidan, yoshlar madaniyatidagi institutsional va kommunikativ transformatsiyalarni davriy mantiqda tizimlashtirish; uchinchidan, g'oya va madaniy amaliyotlar o'rtasidagi o'zaro muvofiqlashuv mexanizmlarini natijalar bo'limida konseptual indikatorlar orqali ko'rsatish; to'rtinchidan, olingan xulosalarni mavjud ilmiy pozitsiyalar bilan qiyoslab, nazariy hamda amaliy implikasiyalarini muhokama qilish. Tadqiqotning ilmiy yangiligi “Yangi O'zbekiston”

g'oyasini yoshlar madaniyatiga tashqi omil sifatida emas, balki institutlararo muloqot va qiymatlar konfiguratsiyasini qayta tuzuvchi paradigmatic kod sifatida talqin qilishga urinishidadir.

Pierre Bourdieu madaniy kapital va reproduksiya mexanizmlarini tahlil qilargan ekan, ta'lim va ijtimoiy maydonlarda kapitalning turli shakllari qanday legitimlashishini ko'rsatadi.¹ Ushbu maqoladagi natijalar ham yoshlar madaniyatida madaniy kapitalning yangi ko'rinishlari, xususan raqamli reputatsiya, loyihaviy portfel, volontyorlik tajribasi va kommunikativ kompetensiya kabi resurslar muhimlashayotganini ko'rsatadi. P. Bourdieu nazariyasi bilan farq shundaki, bu resurslar faqat mavjud ierarxiyalarni qayta ishlab chiqmay, ayrim holatlarda yangi mobilitet kanallarini ham ochadi. Shunga qaramay, teng imkoniyat masalasi ochiq qoladi: raqamli kapitalga kirish, sifatli ta'limiy muhit va professional tarmoqlar hududiy hamda ijtimoiy farqlar bilan cheklanishi mumkin. Demak, paradigmatic yoshlar madaniyatida ijobiy integrativ ishlashi bilan birga, resurslar notekis taqsimlanganda madaniy tafovutlarning kuchayish ehtimoli ham mavjud bo'ladi; bu masala keyingi empirik izlanishlar uchun alohida yo'nalish bo'la oladi.

Jurgen Habermasning jamoatchilik sohosi va kommunikativ harakat haqidagi konsepsiyasi raqamli muhitda ham dolzarb bo'lib, u muloqotning legitimlashuv jarayonlaridagi rolini tushuntirishga yordam beradi.² Bizning natijalar raqamli platformalar yoshlar madaniyatida normativ me'yorlarni tezkor tarqatish va tan olish mexanizmini kuchaytirayotganini ko'rsatdi. J. Habermas nuqtayi nazaridan bu jarayonning ijobiy tomoni shundaki, yoshlar o'z tashabbuslarini ko'proq ochiq muhokama maydoniga olib chiqadi va ijtimoiy hamkorlik uchun yangi formatlar paydo bo'ladi. Biroq kommunikativ maydon algoritmik seleksiya va e'tibor iqtisodi bilan bog'liq bo'lgani uchun, ayrim mazmunlar haddan tashqari soddalashtirilishi yoki “trend” mantig'iga bo'syunishi mumkin. Shu sababli, maqolada talqin etilgan “kommunikativ legitimlashuv” mexanizmi ikki tomonlama talqin qilinadi: u bir tomondan integratsiya va mobilizatsiyani kuchaytirsa, ikkinchi tomondan madaniy kontentning yuzaki standartlashuviga olib kelishi ehtimolini ham keltirib chiqaradi.

Rossiya ijtimoiy-falsafiy adabiyotlarida yoshlar va modernizatsiya munosabati ko'pincha risklar, identifikatsiya inqirozi va ijtimoiylashuv muammolari doirasida ko'riladi. Yu. A. Zubok va Vladimir Chuprov yoshlar hayot strategiyalarida noaniqlik sharoitida riskning institutsional tus olishini ta'kidlaydi.³

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqot metodologik jihatdan ijtimoiy-falsafiy va madaniyatshunoslik yondashuvlarining uyg'unlashuviga tayanadi.

Birinchi tayanch sifatida paradigma tushunchasi normativ-ma'nodorchilik, institutlararo muvofiqlashuv va madaniy reproduksiya

¹ Bourdieu P. Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste. London, Routledge, 2010. 640 p.

² Habermas J. The Structural Transformation of the Public Sphere. Cambridge, Polity Press, 1989. 301 p.

³ Zubok Yu. A., Chuprov V. I. Sotsiologiya molodezhi: riski v mire neopredelennosti. Moskva, Norma, 2017. 304 s.

mexanizmlarini birlashtiruvchi analitik ramka sifatida qabul qilindi. Paradigmatik yondashuv tanlanishining sababi shundaki, u muayyan davrda rivojlanishning maqsadlari, qiymatlari va legitimlashuv usullarini yagona tushuntirish modelida ko'rish imkonini beradi; bunday model yoshlar madaniyatidagi alohida hodisalarni umumiy ijtimoiy mantiqqa bog'lash uchun zarur.

Ikkinchi metodologik qatlam diskursiv-analitik o'qishga tayanadi: "g'oya"ni rasmiy va ilmiy matnlarda, ta'limiy va media diskurslarda qanday semantik tugunlar orqali qurilishi, qanday ideal tiplar (faol fuqarolik, mas'uliyat, innovatsionlik, mehnat etikasi, ijtimoiy hamkorlik) bilan bog'lanishi tahlil qilindi. Diskursiv yondashuv bu yerda matnlarni sanash emas, balki yoshlar madaniyatida paydo bo'ladigan ma'no rejimlarini tushunishga xizmat qiladi. Ushbu metod yoshlar madaniyatini kabi dinamik hodisada "aniq bir sabab" izlashdan ko'ra, ma'no va amaliyotning bir-birini ishlab chiqishini ko'rsatishda samaralidir.⁴

Uchinchi qatlam qiyosiy-analitik sharhlashdan iborat bo'lib, unda 2016–2025-yillarda yoshlar madaniyatini belgilovchi asosiy sohalar, ya'ni ta'lim muhitining transformatsiyasi, mehnat va tadbirkorlik motivatsiyalari, raqamli madaniyat, volontyorlik va jamoaviy tashabbuslar, mahalla va urban makonidagi yangi madaniy amaliyotlar bir-biri bilan qiyosiy tarzda tahlil qilindi. Bu qiyosiy usul davr ichidagi "mantiqiy siljishlar"ni ko'rish, bir sohada o'zgarishning boshqa sohada oqibatini izlash uchun tanlandi.

To'rtinchi metod sifatida konseptual sintetik usul qo'llanib, natijalar bo'limida paradigmaning yoshlar madaniyatida ishlash mexanizmlarini ifodalovchi interpretativ model ishlab chiqildi. Tadqiqot empirik statistik tahlilni maqsad qilmagan; uning vazifasi nazariy asoslangan tizimlashtirish va tushuntirish bo'lgani uchun tanlangan metodlar mazkur maqsadga mos keladi.

Tadqiqot natijalari. "Yangi O'zbekiston" g'oyasining yoshlar madaniyatida uch darajada namoyon bo'lishini ko'rsatadi: qiymat-semantik daraja, institutsional daraja va kommunikativ-amaliy daraja. Qiymat-semantik darajada 2016–2025-yillar davomida yoshlar madaniyatida o'zini namoyon qilishning "statusga tayanish"dan ko'ra "kompetensiya va tashabbusga tayanish" tomon siljishi kuzatildi. Bu siljish yoshlarning o'zini identifikatsiya qilishida "kasbiylik", "o'qib-o'rganish", "loyiha qilish", "ijtimoiy foyda keltirish" kabi kategoriyalarni kuchaytiradi. Mazkur kategoriyalar g'oyaviy maydonda mavjud bo'lgan modernizatsion maqsadlar bilan moslashadi, lekin bevosita ko'chirilmaydi; aksincha, yoshlar uni raqamli muhit, kreativ mehnat va ta'limiy mobilitet tajribasi orqali qayta talqin qiladi. Natijada g'oya yoshlar madaniyatida shiori qatlamdan ko'ra "hayotiy ssenariylar"ni tanlash me'yorlariga yaqinlashadi, ya'ni madaniy kapitalni jamg'arish va uni ijtimoiy tan olinadigan resursga aylantirish yo'llari markazga chiqadi.⁵

Institutsional darajada natijalar shuni ko'rsatadiki, yoshlar madaniyatini shakllantiruvchi asosiy institutlar o'rtasida muvofiqlashuv kuchaygan: ta'lim muassasalari, mahalla, yoshlar bilan ishlovchi tashkilotlar, madaniyat va sport maydonlari, shuningdek raqamli platformalar birgalikda yoshlarning ijtimoiy tajribasini ko'proq "hamkorlik" rejimida ishlab chiqishga intiladi. Bu jarayon yoshlar madaniyatining normativ chegaralarini ham o'zgartiradi: avval individual muvaffaqiyatni faqat shaxsiy strategiya sifatida ko'rish ustun bo'lgan bo'lsa, ko'proq jamoaviy loyiha, ko'ngillilik, mahalla tadbirlari va ta'limiy klublar orqali "ijtimoiy foydalilik" mezon mustahkamlanadi. Shuningdek, institutsional muvofiqlashuv yoshlar madaniyatidagi "legitim faoliyat" repertoarini kengaytiradi: madaniy tashabbus, startap madaniyati, ijtimoiy loyiha, ilmiy to'g'ar va kasbiy hamjamiyatlarda ishtirok etish kabi amaliyotlar qadrlanadigan kapital shakliga aylanadi. Bu yerda g'oya paradigmatik kod vazifasini bajarib, turli institutlarning maqsadlarini semantik jihatdan yaqinlashtiradi.

Kommunikativ-amaliy darajada eng muhim natija yoshlar madaniyatining raqamli muhit bilan yuqori darajada birikib ketganidir. Raqamli platformalar yoshlar uchun nafaqat axborot iste'moli kanali, balki reputatsiya, o'zini taqdim etish, hamjamiyat qurish va tashabbuslarni tarqatish mexanizmiga aylangan. Shu bilan birga, raqamli madaniy yoshlar madaniyatining ichki me'yorlarini qayta belgilaydi: tezkorlik, vizuallik, qisqa format, tarmoq orqali hamkorlik va shaxsiy brend elementlari kuchayadi. Tadqiqot natijasi

shuni ko'rsatadiki, g'oya bilan bog'liq ma'nolar ko'pincha aynan shu kommunikativ mantiq orqali yoshlar tajribasiga "mos formatda" kiradi; natijada ideatsion matnlar to'g'ridan-to'g'ri emas, balki kontent amaliyotlari, treninglar, onlayn hamjamiyatlar va loyihaviy faoliyat orqali ichkilashtiriladi. Bu holat yoshlar madaniyatida rasmiy va norasmiy segmentlar o'rtasida qat'iy devor yo'qligini, aksincha ular tarmoq mantiqda aralashib borishini ko'rsatadi.⁶

Muhokama. Natijalarning keyingi qatlami yoshlar madaniyatining "ijtimoiy mobilitet" va "madaniy integratsiya" bilan bog'liq mexanizmlarida namoyon bo'ladi. 2016–2025-yillarda ta'limiy mobilitetning, kasbiy qayta tayyorlanishning va shaharlashuvning kuchayishi yoshlar madaniyatida plural uslublarni ko'paytiradi, lekin bu pluralizm "parchalanish" emas, balki umumiy me'yoriy kutilmalar bilan muvozanatlashgan ko'rinishda ishlaydi. Bu yerda milliy rivojlanish paradigmasi "umumiy kelishuv maydoni"ni ta'minlovchi semantik resurs sifatida ko'rinadi: yoshlar turli submadaniy uslublarni tanlasa ham, ta'lim, mehnat, jamoa manfaatiga hissa qo'shish kabi umumiy mezonlar orqali o'z tanlovini asoslashga intiladi. Natija sifatida yoshlar madaniyati "normativ integratsiya" va "uslubiy diversifikatsiya"ning bir vaqtda mavjud bo'lishi bilan tavsiflanadi.

Yana bir natija yoshlar madaniyatidagi fuqarolik amaliyotlarining kengayishi bilan bog'liq. Bu kengayish siyosiy baholash darajasida emas, balki ijtimoiy hamkorlik, ko'ngillilik, ekologik va urban tashabbuslar, xayriya marafonlari, mahalla obodonchiligi, ijtimoiy xizmatlar va ta'limiy mentorlik kabi amaliy shakllarda ko'rinadi. Tadqiqot bu amaliyotlarni yoshlar madaniyatining "axloqiy iqtisod"ning bir qismi sifatida talqin qilish imkonini beradi: ya'ni tan olinishi, obro' topishi va hamjamiyatga kirishi ko'p hollarda ijtimoiy foyda ko'rsatkichlari bilan o'lchanadi. Shu tariqa, "Yangi O'zbekiston" g'oyasining paradigmatik jihati yoshlar madaniyatida "faollik"ni oddiy shaxsiy energiya emas, balki ijtimoiy foydaga yo'naltirilgan amaliyot sifatida kodlaydi.

Ushbu natijalarni umumlashtirib, interpretativ model quyidagicha shakllantirildi: g'oya paradigmatik kod sifatida uchta mexanizm orqali yoshlar madaniyatiga ulanadi. Birinchi mexanizm semantik tarjima bo'lib, u g'oyaning umumiy kategoriyalarini yoshlar uchun tushunarli hayotiy ssenariylarga aylantiradi. Ikkinchi mexanizm institutsional ko'priklar bo'lib, ular ta'lim, mahalla, kreativ industriyalar va raqamli platformalar orqali yoshlarning tajribasini muvofiqlashtiradi. Uchinchi mexanizm kommunikativ legitimlashuv bo'lib, unda yoshlar hamjamiyatlari ijtimoiy tarmoqlar va loyihaviy faoliyat orqali muayyan me'yorlarni "trend", "malaka", "reputatsiya" ko'rinishida mustahkamlaydi. Natijalar bo'limida ko'rsatilgan ushbu mexanizmlar tadqiqot maqsadiga muvofiq ravishda g'oya va yoshlar madaniyati o'rtasidagi aloqani tizimli tarzda ifodalashga xizmat qiladi.

Olingan natijalar yoshlar madaniyatini tushuntirishda klassik modernizatsiya va madaniy o'zgarish nazariyalarini qayta o'qishni talab qiladi. Ronald Inglehartning (amerikalik siyosiy sotsiolog va madaniyatshunos) qiymatlar o'zgarishi haqidagi yondashuvi madaniy siljishlarning iqtisodiy va institutsional barqarorlik bilan bog'liqligini ta'kidlab, yangi avlodlarning o'zini ifodalashga yo'nalishini ko'rsatadi.⁷ Mazkur tadqiqot natijalari bilan qiyoslaganda, 2016–2025-yillarda yoshlar madaniyatida kompetensiya va tashabbusga urg'u kuchayishi R. Inglehart ta'kidlagan avlodiy siljishlarga yaqin turadi, biroq bu yerda o'zini ifodalash individualizmning kuchayishi bilan emas, ko'pincha jamoaviy loyihaviylik va ijtimoiy foydalilik bilan birga kelmoqda. Demak, qiymat transformatsiyasi nafaqat shaxsiy avtonomiyaga, balki hamkorlikda natija qilishga qaratilgan "ijtimoiy samaradorlik" idealini ham ishlab chiqadi; bu holat paradigmatik kodning integrativ xususiyatini kuchaytiradi.

Bizning natijalar riskni inkor etmaydi, ammo 2016–2025-yillar kontekstida riskning "madaniy boshqarilishi" kuchayganini ko'rsatadi, ya'ni yoshlar riskni faqat individual tavakkalchilik sifatida emas, balki kompetensiya to'plash, tarmoq qurish va loyihaviy tajriba orqali kamaytiriladigan holat sifatida ko'ra boshlaydi. Bu esa institutsional ko'priklar mexanizmi bilan mos keladi: ta'limiy dasturlar, mentorlik, hamjamiyatlar va mahalla resurslari riskni yumshatishda "ijtimoiy amortizator" vazifasini bajaradi. Bunday talqin yoshlar madaniyatini "muammoli zona" sifatida emas, balki boshqariladigan rivojlanish resursi sifatida ko'rish imkonini beradi.

⁴ Habermas J. The Structural Transformation of the Public Sphere. Cambridge, Polity Press, 1989. 301 p.

⁵ Bourdieu P. Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste. London, Routledge, 2010. 640 p.

⁶ Habermas J. The Structural Transformation of the Public Sphere. Cambridge, Polity Press, 1989.

⁷ Inglehart R., Welzel C. Modernization, Cultural Change, and Democracy: The Human Development Sequence. New York, Cambridge University Press, 2005. 344 p.

O'zbek tadqiqotchilari orasida ma'naviy tarbiya, ta'lim va madaniyatning uzviyligi hamda globallashuv sharoitida yoshlar identifikatsiyasi masalalari keng yoritilgan. Otamurodov ijtimoiy taraqqiyot va ma'naviy omilning bog'liqligini konseptual tarzda asoslashga intiladi⁸, Ergashev esa globallashuv sharoitida milliy tafakkur va madaniy barqarorlik masalalarini tahlil qiladi.⁹ Ushbu maqola ularning pozitsiyalarini yoshlar madaniyati doirasida qayta o'qib, ma'naviy omilni faqat normativ talablarni majmui sifatida emas, balki amaliyotlar, kommunikativ formatlar va institutsional muhit orqali ishlaydigan mexanizm sifatida ko'rsatadi. Ya'ni madaniy barqarorlik "taqiqlar" yoki "chegaralar" bilan emas, ko'proq maqsadli kompetensiyalar, jamoaviy amaliyotlar va ijtimoiy tan olinish me'yorlari orqali ishlab chiqiladi. Bu yondashuv g'oyaning paradigmatic xususiyatini kuchaytiradi: u ma'no beradi, muvofiqlashtiradi va legitimlashtiradi.

Shuningdek, Karimovning yuksak ma'naviyat va taraqqiyot munosabati haqidagi qarashlari qadriyatlar va ijtimoiy rivojlanish aloqasini tushuntirish uchun muhim nazariy kontekst beradi.¹⁰ Mazkur maqola bu qarashlarni bevosita normativ doirada takrorlamasdan, yoshlar madaniyatida qadriyatlar qanday "ijtimoiy texnologiyalar" orqali amal qilishini ko'rsatishga harakat qildi: ta'limiy muhitda kompetensiya standartlari, jamoaviy loyihalarda hamkorlik me'yorlari, raqamli muhitda reputatsiya mexanizmlari. Shu bilan birga, yoshlar madaniyatida diversifikatsiya kuchaygani uchun qadriyatlar bir xil shaklda emas, turli uslubiy ifodalar orqali yuzaga chiqishini ham e'tirof etish zarur. Demak, qadriyatlarining barqarorligi ularning "bir xil ko'rinishda" saqlanishiga emas, balki turli kommunikativ va institutsional formatlarda qayta ishlab chiqilishiga bog'liq.

Muayyan ma'noda, Mazkur natijalar Eisenstadtning ko'pyoqlama modernliklar haqidagi g'oyasi bilan hamohangdir, chunki u

modernizatsiya yagona yo'l emasligi, madaniy kontekstlar modernlikning turli konfiguratsiyalarini yaratishini ko'rsatadi. Bu tadqiqot ham yoshlar madaniyatida modernizatsion yo'nalishlar mahalliy institutlar va kommunikativ odatlar bilan uyg'unlashib, o'ziga xos konfiguratsiyani hosil qilishini ko'rsatdi: raqamli ochiqlik va mahalla hamjamiyati elementlari bir-birini inkor etmay, ayrim holatlarda o'zaro to'ldiradi. Shu nuqtayi nazardan, "milliy rivojlanish paradigmasi" yoshlar madaniyatini global jarayonlardan uzib qo'yuvchi ramka emas, balki global va mahalliy elementlarni muvofiqlashtiruvchi interpretativ mexanizm sifatida talqin qilinadi.

Xulosa. Maqola 2016–2025-yillarda "Yangi O'zbekiston" g'oyasi va yoshlar madaniyati o'rtasidagi aloqani milliy rivojlanish paradigmasi doirasida konseptual asoslab berdi va bu aloqaning bir yoqlama "ta'sir" modeli bilan cheklanmasligini ko'rsatdi. Asosiy xulosa shundaki, yoshlar madaniyatida g'oya paradigmatic kod sifatida uch mexanizm orqali ishlaydi: semantik tarjima, institutsional ko'priklar va kommunikativ legitimlashuv. Ushbu mexanizmlar natijasida yoshlar madaniyatida kompetensiya va tashabbusga tayangan qiymat orientatsiyalari kuchayadi, ijtimoiy foydalilik mezoni orqali jamoaviy amaliyotlar kengayadi, raqamli muhit esa madaniy tan olinishi va hamjamiyat qurishning markaziy maydoniga aylanadi. Tadqiqotning nazariy hissi yoshlar madaniyatini milliy rivojlanish paradigmasining faol komponenti sifatida talqin qilish, amaliy hissi esa ta'lim, madaniyat va yoshlar bilan ishlash institutlari o'rtasidagi muvofiqlashuvni baholashda qo'llanadigan tushuntiruvchi ramkani taklif etishdan iborat. Kelgusida ushbu modelni hududlar kesimida empirik tekshirish, raqamli kapital va madaniy mobilitet o'rtasidagi bog'liqlikni sifat va miqdoriy tadqiqotlar orqali chuqurlashtirish maqsadga muvofiq.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Otamurodov S. Globallashuv va milliy-ma'naviy taraqqiyot. Toshkent, O'zbekiston, 2013. 200 b.
2. Ergashev I. Globallashuv sharoitida milliy tafakkur va ma'naviy xavfsizlik. Toshkent, Fan, 2018. 176 b.
3. Karimov I. A. Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch. Toshkent, Ma'naviyat, 2008. 176 b.
4. Asmolov A. G. Psixologiya lichnosti: kulturno-istoricheskoe ponimanie razvitiya cheloveka. Moskva, Smysl, 2007. 528 s.
5. Bourdieu P. Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste. London, Routledge, 2010. 640 p.

6. Castells M. The Rise of the Network Society. Oxford, Wiley-Blackwell, 2010. 656 p.
7. Zubok Yu. A., Chuprova V. I. Sotsiologiya molodezhi: riski v mire neopredelennosti. Moskva, Norma, 2017. 304 s.
8. Eisenstadt S. N. Multiple Modernities. New Brunswick, Transaction Publishers, 2002. 392 p.
9. Habermas J. The Structural Transformation of the Public Sphere. Cambridge, Polity Press, 1989. 301 p.
10. Inglehart R., Welzel C. Modernization, Cultural Change, and Democracy: The Human Development Sequence. New York, Cambridge University Press, 2005. 344 p.

⁸ Otamurodov S. Globallashuv va milliy-ma'naviy taraqqiyot. Toshkent, O'zbekiston, 2013. 200 b.

⁹ Ergashev I. Globallashuv sharoitida milliy tafakkur va ma'naviy xavfsizlik. Toshkent, Fan, 2018. 176 b.

¹⁰ Karimov I. A. Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch. Toshkent, Ma'naviyat, 2008. 176 b.